

Umowa
między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
a Rządem Federacji Rosyjskiej
o zasadach małego ruchu granicznego

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Federacji Rosyjskiej, zwane dalej „Stronami”,

działając stosownie do postanowień Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską o przyjaznej i dobrosąsiedzkiej współpracy, sporządzonego w Moskwie dnia 22 maja 1992 roku,

pragnąc wspierać i umacniać dobrosąsiedzkie relacje między obu państwami, a także współpracę gospodarczą, handlową, techniczną, kulturalną oraz w innych dziedzinach,

pragnąc wspierać rozwój kontaktów między mieszkańcami strefy przygranicznej poprzez wprowadzanie ułatwień we wzajemnych podróżach,

biorąc pod uwagę specyfikę położenia geograficznego Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Umowa niniejsza określa zasady wzajemnych podróży mieszkańców strefy przygranicznej Państw Stron.

Artykuł 2

1. Na potrzeby niniejszej Umowy przyjmuje się następujące definicje:

a) „mały ruch graniczny” – wielokrotne przekraczanie polsko-rosyjskiej granicy państwowej przez mieszkańców strefy przygranicznej Państwa jednej Strony w celu przebywania w strefie przygranicznej Państwa drugiej Strony, dla podtrzymywania więzi rodzinnych, społecznych, kulturalnych, a także uzasadnionych kontaktów ekonomicznych i innych, które według przepisów Państwa drugiej Strony nie są uznawane za zatrudnienie lub działalność

zarobkową, przez okres nie przekraczający limitów ustanowionych w niniejszej Umowie;

b) „strefa przygraniczna” – obszar jednostek podziału administracyjnego Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej, wymienionych w Załączniku nr 1, stanowiącym integralną część niniejszej Umowy;

c) „ważny dokument podróży” – ważne dokumenty potwierdzające tożsamość, uprawniające do przekraczania granicy państwowej i uznawane przez Strony w tym charakterze, z wyjątkiem paszportu dyplomatycznego, paszportu służbowego i książeczki żeglarskiej;

d) „zezwolenie uprawniające do małego ruchu granicznego”, zwane dalej „zezwoleniem” – dokument wydawany mieszkańcom strefy przygranicznej Państwa jednej Strony, uprawniający ich do wielokrotnego wjazdu, wyjazdu i pobytu w strefie przygranicznej Państwa drugiej Strony, na warunkach ustalonych w niniejszej Umowie;

e) „mieszkańcy strefy przygranicznej” – obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, obywatele Federacji Rosyjskiej, obywatele państw trzecich i bezpaństwowcy posiadający, zgodnie z prawem, miejsce stałego zamieszkania w strefie przygranicznej przez okres nie krótszy niż 3 lata.

2. Postanowienia niniejszej Umowy dotyczą również następujących osób, nawet jeśli posiadają stałe miejsce zamieszkania w strefie przygranicznej przez okres krótszy niż 3 lata:

a) współmałżonków i dzieci, w tym pełnoletnich i przysposobionych, pozostających na utrzymaniu osób określonych w ustępie 1 litera e) niniejszego artykułu;

b) dzieci współmałżonków mieszkańców strefy przygranicznej, w tym pełnoletnich i przysposobionych, pozostających na utrzymaniu tych współmałżonków.

Artykuł 3

1. Zezwolenie może być wydane mieszkańcom stref przygranicznych, którzy:

a) posiadają ważny dokument podróży;

b) okażą dokument potwierdzający posiadanie miejsca ich stałego zamieszkania w strefie przygranicznej przez okres nie krótszy niż 3 lata;

c) uzasadnią istnienie powodów do wielokrotnego przekraczania polsko-rosyjskiej granicy państwowej, w szczególności dla podtrzymywania więzi rodzinnych, społecznych, kulturalnych, a także kontaktów ekonomicznych

i innych, które według przepisów Państw Stron nie są uznawane za zatrudnienie lub działalność zarobkową.

2. Mieszkańcom strefy przygranicznej wnioskującym o wydanie zezwolenia przez właściwe organy Rzeczypospolitej Polskiej, nie może być ono wydane w przypadku, gdy:

a) są osobami, wobec których dokonano wpisu do celów odmowy wjazdu w Systemie Informacyjnym Schengen (SIS);

b) są uważani za osoby stanowiące zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego, porządku publicznego, zdrowia publicznego lub stosunków międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej, względnie innych państw członkowskich Unii Europejskiej, a w szczególności dokonano wobec nich, na tej samej podstawie, wpisu do celów odmowy wjazdu w krajowych bazach danych państw członkowskich Unii Europejskiej.

3. Mieszkańcom strefy przygranicznej wnioskującym o wydanie zezwolenia przez właściwe organy Federacji Rosyjskiej, zezwolenie nie może być wydane w przypadku, gdy są osobami, których wjazd na terytorium Federacji Rosyjskiej jest niedozwolony na podstawie ustawodawstwa Federacji Rosyjskiej.

4. Dokumenty potwierdzające posiadanie miejsca stałego zamieszkania w strefie przygranicznej wymienione są w Załączniku nr 2, stanowiącym integralną część niniejszej Umowy.

Artykuł 4

1. Zezwolenie uprawnia mieszkańca strefy przygranicznej Państwa jednej Strony do wjazdu i pobytu w strefie przygranicznej Państwa drugiej Strony każdorazowo do 30 (trzydziestu) dni, licząc od dnia wjazdu, jednakże łączny okres pobytu nie może przekraczać 90 (dziewięćdziesięciu) dni w okresie każdych 6 miesięcy liczonych od dnia pierwszego wjazdu.

2. Pierwsze zezwolenie wydawane jest mieszkańcowi strefy przygranicznej na okres ważności 2 lat, lecz nie dłuższy niż okres ważności dokumentu podróży.

3. Kolejne zezwolenia wydawane są na okres ważności 5 lat, lecz nie dłuższy niż okres ważności dokumentu podróży, pod warunkiem, że osoba wnioskująca korzystała z poprzedniego zezwolenia zgodnie z niniejszą Umową oraz przepisami dotyczącymi wjazdu i pobytu na terytorium Państwa Strony, którego właściwy organ wydał zezwolenie.

4. Mieszkańcy stref przygranicznych Państw Stron, posiadający zezwolenia, mogą przebywać w strefie przygranicznej Państwa drugiej Strony, bez konieczności posiadania przepustki na wjazd lub przejście i pobyt w tej strefie.

5. Zezwolenie nie uprawnia do podejmowania pracy lub działalności gospodarczej, do wykonywania których na terytorium Państw Stron wymagane jest otrzymanie odpowiedniej zgody, w trybie przewidzianym ustawodawstwem Państw Stron.

6. W przypadku, gdy mieszkańcy strefy przygranicznej Państwa jednej Strony, posiadający jednocześnie zezwolenie i ważną wizę Państwa drugiej Strony, wjeżdżają do strefy przygranicznej Państwa drugiej Strony na podstawie zezwolenia, nie mają wówczas prawa wyjeżdżania poza strefę przygraniczną.

7. W przypadku, gdy mieszkańcy strefy przygranicznej Państwa jednej Strony, posiadający jednocześnie zezwolenie i ważną wizę Państwa drugiej Strony, wjeżdżają do strefy przygranicznej Państwa drugiej Strony na podstawie wizy, mają wówczas prawo wyjeżdżania poza strefę przygraniczną.

8. Jeżeli mieszkańcy strefy przygranicznej Państwa jednej Strony, podczas pobytu w strefie przygranicznej Państwa drugiej Strony, nie mają możliwości opuszczenia jej w czasie określonym w ustępie 1 niniejszego artykułu, na skutek potwierdzonych dokumentami lub uwiarygodnionych w inny sposób okoliczności wywołanych siłą wyższą, mogą oni przebywać w strefie przygranicznej Państwa drugiej Strony do czasu ustąpienia tych okoliczności. W takim przypadku i pod warunkiem powiadomienia o tym fakcie, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - Straży Granicznej Rzeczypospolitej Polskiej, a na terytorium Federacji Rosyjskiej – jednostki terytorialnego organu Federalnej Służby Migracyjnej znajdującej się w strefie przygranicznej, nie będą ponosić z tego tytułu odpowiedzialności, o której mowa w artykule 10 ustęp 2 niniejszej Umowy.

Artykuł 5

1. Mieszkańcy strefy przygranicznej, posiadający zezwolenie, wydane przez właściwe organy Rzeczypospolitej Polskiej, mogą wjeżdżać, przebywać i wyjeżdżać ze strefy przygranicznej Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:

- a) przedstawią ważne zezwolenie;
- b) nie są osobami, wobec których dokonano wpisu do celów odmowy wjazdu w Systemie Informacyjnym Schengen (SIS);

c) nie są uważani za osoby stanowiące zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego, porządku publicznego, zdrowia publicznego lub stosunków międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej, ani też żadnego innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, a w szczególności nie dokonano wobec nich, na tej samej podstawie, wpisu do celów odmowy wjazdu w krajowych bazach danych państw członkowskich Unii Europejskiej.

2. Mieszkańcy strefy przygranicznej posiadający zezwolenie, wydane przez właściwe organy Federacji Rosyjskiej, mogą wjeżdżać, przebywać i wyjeżdżać ze strefy przygranicznej Federacji Rosyjskiej, jeżeli:

- a) przedstawią ważne zezwolenie i ważny dokument podróży;
- b) nie są osobami, których wjazd na terytorium Federacji Rosyjskiej jest niedozwolony na podstawie ustawodawstwa Federacji Rosyjskiej.

Artykuł 6

1. Mieszkańcy strefy przygranicznej podróżujący w ramach małego ruchu granicznego mogą przekraczać polsko-rosyjską granicę państwową przez przejścia graniczne, ustalone zgodnie z Umową między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federacji Rosyjskiej w sprawie przejść granicznych, sporządzoną w Moskwie dnia 22 maja 1992 roku.

2. Właściwe organy Państw Stron dokonują kontroli osób przekraczających polsko-rosyjską granicę państwową w ramach małego ruchu granicznego, zgodnie z ustawodawstwem Państw Stron, jednakże bez zamieszczania stempli kontroli granicznej w zezwoleniach oraz dokumentach podróży przy wjeździe i wyjeździe.

Artykuł 7

1. Właściwe organy Państw Stron, dokonają w drodze dyplomatycznej, w ciągu 90 (dziewięćdziesięciu) dni od daty podpisania niniejszej Umowy, wymiany wzorów zezwoleń.

2. Właściwe organy Państw Stron powiadamiają się wzajemnie o zmianach we wzorach zezwoleń przynajmniej na 30 (trzydzieści) dni przed ich wprowadzeniem, przekazując jednocześnie nowe wzory zezwoleń.

Artykuł 8

1. Właściwe organy Państw Stron wydają zezwolenia w możliwie najkrótszym czasie, ale nie dłuższym niż 60 (sześćdziesiąt) dni kalendarzowych, licząc od dnia przyjęcia wniosku wraz z wymaganymi

dokumentami uzupełniającymi. W wyjątkowych przypadkach okres ten może być przedłużony do 90 (dziewięćdziesięciu) dni kalendarzowych.

2. Szczegółowe zasady wydawania zezwoleń oraz gromadzenia i przetwarzania danych związanych z wydawaniem zezwoleń, określają właściwe organy Państw Stron, zgodnie z ich ustawodawstwem.

3. Właściwymi organami Państw Stron, upoważnionymi do przyjmowania wniosków o wydanie zezwolenia oraz do wydawania zezwoleń, są:

- a) dla mieszkańców strefy przygranicznej Rzeczypospolitej Polskiej:
 - Ambasada Federacji Rosyjskiej w Rzeczypospolitej Polskiej,
 - Konsulat Generalny Federacji Rosyjskiej w Gdańsku.
- b) dla mieszkańców strefy przygranicznej Federacji Rosyjskiej:
 - Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w Kaliningradzie.

Artykuł 9

1. Opłata za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie zezwolenia wynosi 20 (dwadzieścia) Euro.

2. Zwolnione z opłaty są następujące kategorie osób:

- a) osoby w wieku do lat 16 i powyżej 65 lat;
- b) mieszkańcy strefy przygranicznej Rzeczypospolitej Polskiej - inwalidzi niezdolni do pracy oraz osoby im towarzyszące i mieszkańcy strefy przygranicznej Federacji Rosyjskiej - inwalidzi pierwszej i drugiej grupy, dzieci-inwalidzi oraz osoby towarzyszące tym kategoriom obywateli.

3. Właściwe organy Państw Stron dokonują w drodze dyplomatycznej wymiany wzorów dokumentów, potwierdzających przynależność osób do kategorii wymienionych w ustępie 2 litera b) niniejszego artykułu.

Artykuł 10

1. Osoby podróżujące w ramach małego ruchu granicznego, podczas wjazdu i pobytu na terytorium Państwa drugiej Strony zobowiązane są do przestrzegania porządku prawnego tego Państwa.

2. Wobec osób naruszających zasady małego ruchu granicznego, ustanowione niniejszą Umową, każde z Państw Stron stosuje odpowiedzialność przewidzianą w swoim ustawodawstwie.

3. Właściwe organy Państw Stron informują się wzajemnie w drodze dyplomatycznej o przepisach swojego prawa wewnętrznego, dotyczących odpowiedzialności za naruszenie przepisów małego ruchu granicznego oraz o zmianach dokonywanych w tych przepisach.

Artykuł 11

1. Mieszkaniec strefy przygranicznej, którego zezwolenie lub ważny dokument podróży został utracony, uszkodzony lub zniszczony w czasie pobytu w strefie przygranicznej Państwa drugiej Strony, zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym fakcie, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - Straż Graniczną Rzeczypospolitej Polskiej, a na terytorium Federacji Rosyjskiej – jednostkę terytorialnego organu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Federacji Rosyjskiej znajdującą się w strefie przygranicznej, które bezpłatnie wydadzą zaświadczenie, potwierdzające fakt takiego zgłoszenia.
2. W celu uzyskania nowego dokumentu podróży, mieszkańcy strefy przygranicznej mają prawo udania się wraz z zaświadczeniem, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, do najbliższego urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa dyplomatycznego państwa, którego są obywatelami lub w którym posiadają miejsce stałego zamieszkania, także w przypadku gdy siedziba takiej placówki mieści się poza strefą przygraniczną.
3. Mieszkaniec strefy przygranicznej, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, wyjeżdża do Państwa stałego pobytu na podstawie zaświadczenia o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu oraz nowego, ważnego dokumentu podróży. Wyjazd taki powinien nastąpić bez zbędnej zwłoki od momentu otrzymania zaświadczenia o utracie dokumentu.

Artykuł 12

1. Każda ze Stron może, z uwagi na ochronę bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego lub ochronę zdrowia publicznego, zawiesić stosowanie niniejszej Umowy w całości lub części. Decyzja o zawieszeniu powinna być notyfikowana w drodze dyplomatycznej drugiej Stronie, nie później niż 48 godzin przed wprowadzeniem jej w życie.
2. Strona, która podjęła decyzję o zawieszeniu stosowania niniejszej Umowy z przyczyn, o których mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, informuje drugą Stronę o wznowieniu stosowania niniejszej Umowy w tym samym trybie.

Artykuł 13

Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie ogranicza prawa każdej ze Stron do odmowy wydania, unieważnienia lub cofnięcia zezwolenia, odmowy

wjazdu lub pobytu na terytorium własnego Państwa, mieszkańca strefy przygranicznej Państwa drugiej Strony, jeżeli wynika to z przepisów prawa wewnętrznego tego Państwa.

Artykuł 14

Rozbieżności odnoszące się do interpretowania lub stosowania niniejszej Umowy, rozstrzyga się drogą konsultacji i negocjacji między Stronami.

Artykuł 15

Za obopólną zgodą Stron, do niniejszej Umowy mogą być wnoszone zmiany.

Artykuł 16

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie trzydziestego dnia od daty otrzymania drogą dyplomatyczną ostatniego pisemnego zawiadomienia o zakończeniu przez Strony procedur wewnętrznych, niezbędnych dla jej wejścia w życie.

2. Umowa niniejsza zawarta jest na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą ze Stron; w takim przypadku utraci moc po upływie sześćdziesięciu dni od daty otrzymania noty informującej o wypowiedzeniu.

Sporządzono w dnia roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i rosyjskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

**W imieniu Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej**

**W imieniu Rządu
Federacji Rosyjskiej**

Załącznik nr 1
do Umowy między
Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
a Rządem Federacji Rosyjskiej
o zasadach małego ruchu granicznego

WYKAZ

jednostek podziału administracyjnego
Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej
stanowiących strefę przygraniczną:

na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

województwo pomorskie:

- powiat pucki
- miasto Gdynia
- miasto Sopot
- miasto Gdańsk
- powiat gdański
- powiat nowodworski
- powiat malborski

województwo warmińsko-mazurskie:

- miasto Elbląg
- powiat elbląski
- powiat braniewski
- powiat lidzbarski
- powiat bartoszycki
- miasto Olsztyn
- powiat olsztyński
- powiat kętrzyński
- powiat mrągowski
- powiat węgorzewski
- powiat giżycki
- powiat gołdapski
- powiat olecki

na terytorium Federacji Rosyjskiej:

- Obwód Kaliningradzki

Załącznik nr 2
do Umowy między
Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
a Rządem Federacji Rosyjskiej
o zasadach małego ruchu granicznego

WYKAZ

dokumentów potwierdzających posiadanie
miejsca stałego zamieszkania w strefie przygranicznej

1. Na terytorium Federacji Rosyjskiej:

- a) paszport obywatela Federacji Rosyjskiej z adnotacją o rejestracji w miejscu zamieszkania w miejscowości położonej w strefie przygranicznej;
- b) tymczasowy dowód osobisty obywatela Federacji Rosyjskiej z adnotacją o rejestracji w miejscowości położonej w strefie przygranicznej;
- c) świadectwo o rejestracji w miejscu zamieszkania w miejscowości położonej w strefie przygranicznej;
- d) wypis z książki mieszkańców, potwierdzony przez organ ewidencji meldunkowej obywateli Federacji Rosyjskiej dokumentujący fakt zamieszkiwania w miejscowości położonej w strefie przygranicznej;
- e) zezwolenie na stały pobyt cudzoziemca lub bezpaństwowca z adnotacją o rejestracji w miejscu zamieszkania w miejscowości położonej w strefie przygranicznej.

2. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- a) dowód osobisty;
- b) zaświadczenie o miejscu stałego zamieszkania wystawione przez właściwe organy Rzeczypospolitej Polskiej;
- c) karta pobytu.